

ประโยค ป.ธ. ๔
แปล มคธเป็นไทย
สอบ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

๑. อปโร นโย ฯ

ทีฏฺเฐ ฐมฺเม จ โย อตฺถโย โย จตฺถโย สมฺปรายโก
 อตฺถภาสิสมยา ธิโร ปณฺธิโตติ ปวฺจจตีติ

เอวํ โกสลสํยุตฺเต อุโมอตฺถสฺสุตฺเต วุตฺตตฺตา เย เทว อตฺถเอ ปฏิลภนฺติ
 ตทตฺถปฺปฏิลาภาย ปฏิปชฺชนฺติ เต ปณฺธิตา นาม ฯ เย เทว อตฺถเอ ฉินฺทนฺติ
 เทว อนตฺถเอ อาทียนฺติ เต พาลา นาม ฯ เต หิ เทว อนตฺถเอ ลนฺตีติ พาลา เทว
 อตฺถเอ ลนฺทตีติ พาลาติ จ วุจฺจนฺติ ฯ ทฺวิสทฺทูปฺโท ลา อาทาเนติ ภูวาทิคณิโก
 ลุ เจทเนติ กียาทิคณิโก ฯ

ตตฺถ ปณฺธิตาเว เสวิตพฺพา น พาลา ปฺปฺติมจฺจสฺสทิสฺสา หิ พาลา ปฺปฺติมจฺจ-
 พนฺธปตฺตสฺสทิสฺสํ ตํเสวโก วิญฺญนํ ฉนฺทนฺนียตํ ชิคฺคฺจฺจนฺนียตมฺวจ ปตฺโตติ ฯ ตครมาลาทิ-
 คนฺธษณฺทสฺสทิสฺสา ปณฺธิตา ตครมาลาทิคนฺธษณฺทปฺลิเวจฺจนปตฺตสฺสทิสฺสํ ตํเสวโกวิญฺญนํ
 ภาวนนฺนียตํ มนฺุญฺญตมฺวจ ปตฺโตติ ฯ โย หิ ยํ เสวติ โส ตํคตฺติโกว ฯ อิมสฺส ปนตฺถสฺส
 ทิปนตฺถํ สุวโปตกาทิวตฺถุ กเถตพฺพํ ฯ (มจฺจลตฺถทฺธิปนฺนียา ปจฺโม ภาโค/ข้อ ๑๙ - ๒๐)

๒. โส (ตาปโส) วรํ คณฺหนโต เตรสฺนินฺปาเต อกิตฺตฺติชาตเก อิมํ คาถมาท
 พาลํ น ปสฺเส น สฺสุณฺเ น จ พาเลน สํวเส
 พาเลนลฺลาปสฺลลาปํ น กเร น จ โรจเยติ ฯ
 ตํ สฺสุตฺวา สกฺโก ตํ พาลาทสฺสเน การณํ ปุจฺจนฺโต อิมํ คาถมาท
 กิํ หนฺ เต อกรํ พาลो วท กสฺสป การณํ
 เกน กสฺสป พาลสฺส ทสฺสนํ นามิกงฺขสฺสีติ ฯ

โส ตสฺส การณ์ อัจฉินโต อาห

อนนํ นยตี ทุมเมโธ อชฺรายํ นิยุตฺตติ

ทุนฺนโย เสยฺยโส โหติ สมฺมา วุตฺโตปิ กุปฺปติ

วินนํ โส น ชานาติ สาธุ ตสฺส อทสฺสนนฺติ ฯ

ตตฺถ อนนํ นยตีติ อการณํ การณนฺติ คณฺหาติ ปาณาติปาตาทีนํ กตฺวา
ชีวิตํ กปฺเปสฺสามีติ เอวรูปานํ อนตฺถกมฺมานํ จินฺเตติ ฯ

อชฺรายนฺติ สทฺธาชฺรสีลชฺรปญฺณาชฺรเรสุ อโยเชตฺวา อโยเค นิยุตฺตติ ฯ

ทุนฺนโยติ ทุนฺนโยว ตสฺส เสยฺยโส โหติ ฯ ปญฺจ ทุสฺสีลกมฺมานํ
สมาทาย วตฺตตนเมว เสยฺโย โหตีติ เอวํ โส คณฺหาติ ฯ หิตฺปฏิปตฺติยา วา ทุนฺนโย
เนตฺตมสฺสกุณฺเณยฺโย โหติ ฯ

สมฺมาติ เหตุนา การณนํ วุตฺโตปิ ฯ วินนฺนฺติ เอวํ อภิกฺกมิตพฺพนฺตยาทิกํ
อาจารวินนํ น ชานาติ โอวาทญฺจ น สมฺปญฺจิจฺจติ ฯ

สาธุ ตสฺสชาติ เอเตหิ การณฺเหติ พาลสฺส อทสฺสนเมว สุนฺทรนฺติ ฯ (มฺงคฺลตฺถ
ทีปนิยา ปจฺจโม ภาโค/ข้อ ๔๐)

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔ แปล มคธเป็นไทย

๑. อีกนัยหนึ่ง ๆ เพราะพระดำรัสที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ในอุโฆอัสถสุตต
โกสลสังยุตตอย่างนี้ว่า

ธีรชน ท่านเรียกว่า “บัณฑิต” เพราะได้รับประโยชน์
(ทั้ง ๒ อย่าง) คือ ทิฏฐธัมมิกัตถประโยชน์ ๑
สัมปรายิกัตถประโยชน์ ๑ ๆ

ชนเหล่าใด ได้รับประโยชน์ ๒ อย่าง คือ ปฏิบัติเพื่อได้รับประโยชน์นั้น ชน
เหล่านั้น ชื่อว่าบัณฑิต ๆ ชนเหล่าใด ตัดประโยชน์ ๒ อย่าง คือ ถือเอา สิ่งอันมิใช่
ประโยชน์ ๒ อย่าง ชนเหล่านั้น ชื่อว่าพาล ๆ ความจริง ชนเหล่านั้น ท่านเรียกว่า
พาล เพราะวิเคราะห์ว่า ถือเอาสิ่งอันมิใช่ประโยชน์ ๒ อย่าง และเรียกว่า พาล เพราะ
วิเคราะห์ว่า ตัดประโยชน์ ๒ อย่าง ๆ กิริยาศัพท์ว่า “ลุนฺติ” จัดเข้าในหมวดชาตุมี
ภูชาตุเป็นต้น โดยหลักว่า ลา ชาตุมี ทฺวิ ศัพท์เป็นบทหน้า ใช้ในความหมายว่า ถือ
เอา, กิริยาศัพท์ว่า “ลุนฺติ” จัดเข้าในหมวดชาตุมีก็ชาตุเป็นต้น โดยหลักว่า ลฺ ชาตุ
(มี ทฺวิ ศัพท์เป็นบทหน้า) ใช้ในความหมายว่าตัด ๆ

บรรดาพาลและบัณฑิตทั้ง ๒ นั้น บัณฑิตทั้งหลายเท่านั้น ควรคบ, พวกพาล
ไม่ควรคบ, เพราะพวกพาล เป็นเช่นกับปลาเน่า, ผู้คบพาลนั้น ก็เป็นเช่นกับไปไม้ห่อ
ปลาเน่า ถึงความเป็นผู้อันวิญญูชนทั้งหลายควรทอดทิ้งและควรรังเกียจ ๆ บัณฑิตทั้ง
หลาย เป็นเช่นกับของหอมมีกฤษณาและมालาเป็นต้น ผู้คบบัณฑิตนั้น ถึงความเป็นผู้
อันวิญญูชนทั้งหลายควรยกย่องและเป็นที่ยอมรับใจ ๆ ด้วยว่า ผู้ใด คบหาผู้ใด, ผู้นั้น
ย่อมจะมีคติเช่นเดียวกับผู้นั้นแท้ ๆ ก็ เพื่อแสดงความข้อนี้ ควรเล่าเรื่องลูกนกแขกเต้า
เป็นต้นไว้(เป็นอุทาหรณ์) ๆ

๒. พระดาบสนั้น เมื่อจะรับพร จึงกล่าวคาถานี้ ในอภิตติชาดกเตตรสนิบาตว่า
 ขอข้าพเจ้า อย่าฟังได้เห็น อย่าฟังได้ยิน คนพาล
 อย่าฟังอยู่ร่วมกับคนพาล อย่าฟังทำ และอย่าฟัง
 ชอบใจการเจรจาปราศรัย กับคนพาล ฯ

ท้าวสักกะทรงสดับ คำนั้นแล้ว เมื่อจะตรัสถามถึงเหตุ ในเพราะไม่ต้องการพบ
 เห็นคนพาล กะพระดาบสนั้น จึงตรัสคาถานี้ว่า

ท่านกัสสปะ คนพาล ได้กระทำอะไร ? ต่อท่าน
 หนอ ขอท่านจงบอกเหตุ, ท่านกัสสปะ เพราะ
 เหตุไร ? ท่านจึงไม่ต้องการพบเห็นคนพาล ฯ
 พระดาบสนั้น เมื่อจะทูลเหตุแต่ท้าวสักกะนั้น จึงทูลว่า
 คนพาล มีปัญญาทราม ย่อมแนะนำสิ่งที่ไม่ควร
 แนะนำ ย่อมชักชวนในสิ่งที่มีโทษ การแนะนำผิด
 เป็นความดี (ของคนพาล), คนพาล แม้ผู้อื่นพูดดี
 ด้วยก็โกรธ, เขาก็ไม่รู้จักวินัย (เพราะเหตุนี้)
 การไม่พบคนพาลนั้นเสียเลย จึงเป็นความดี ฯ

บรรดาบทเหล่านั้น สองบทว่า อนนฺย นยตี ความว่า คนพาล ย่อมถือสิ่งที่มีโทษ
 เหตุว่า “เป็นเหตุ” คือ คิดแต่กรรมอันไร้ประโยชน์เห็นปานนี้ว่า เราจักทำอกุศลกรรม
 ทั้งหลายมีปาณาติบาตเป็นต้น แล้วเลี้ยงชีวิต ฯ

บทว่า อชฺฐายํ ความว่า ไม่ประกอบในศรัทธาฐานะ ศีลฐานะ และปัญญาฐานะ
 ย่อมชักชวนในสิ่งที่ไม่ควรประกอบ ฯ

บทว่า ทุนฺนโย ความว่า การแนะนำผิดเท่านั้น เป็นความดีของของคนพาลนั้น ฯ
 คนพาลนั้น ย่อมถือเอาอย่างนี้ว่า การสมทานประพฤติกกรรมคือโทษเครื่องทุกข์ทั้ง ๕
 ประการ เท่านั้น เป็นความดี ฯ อีกอย่างหนึ่ง คนพาลนั้น เป็นผู้แนะนำได้ยาก คือ
 เป็นผู้ที่ใคร ๆ ไม่สามารถจะแนะนำในข้อปฏิบัติที่เป็นประโยชน์แก่กุลได้ ฯ

บทว่า สมนมา ได้แก่ แม้ถูกผู้อื่นว่ากล่าวแล้วโดยเหตุ คือ โดยการณ์ ฯ บทว่า
วินยํ ความว่า คนพาลนั้นยอมไม่รู้จักวินัยคือมารยาทเป็นต้นว่า ฟังก้าวไปอย่างนี้
และไม่ยอมรับโอวาท ฯ

สองบทว่า สาธุ ตสฺส ความว่า เพราะเหตุเหล่านี้ การไม่พบเห็นคนพาลเสีย
เลยจึงเป็นความดี ฯ

พระธรรมปัญญารักษ์ ธรรมตโน วัดปากน้ำ...เฉลย.

สนามหลวงแผนกบาลี...ตรวจแก้.